

ชื่อวิทยานิพนธ์	การก่อตัวของกระบวนการประชาสังคม : กรณีศึกษาชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช การก่อตัวและ Forming and Process of Civil Society : A Case Study of Keereewong Community, Tambon Gumlone, Amphoe Lansaka, Changwat Nakhonsrithammarat
ผู้เขียน	นางสาวชมพูนุช ประจักษ์สุนทร
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการก่อตัวของกระบวนการประชาสังคม : กรณีศึกษาชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกื้อหนุนในการก่อตัวของกระบวนการประชาสังคม และกระบวนการประชาสังคมในชุมชนคีรีวง เพื่อได้ทราบถึงปัจจัยที่เกื้อหนุนในการก่อตัวของกระบวนการประชาสังคม และกระบวนการประชาสังคมในชุมชนคีรีวง และนำข้อมูลและข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการสร้างประชาสังคมในชุมชนท้องถิ่นต่างๆ โดยนำไปปรับใช้ในพื้นที่ตามความเหมาะสม โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกต และมีอาศัยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อกระบวนการประชาสังคมในชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ โครงสร้างสังคมแนวราบ ชาวบ้านไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ทั้งทางด้านฐานะ การศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ และชาวบ้านส่วนใหญ่ก็เป็นเครือญาติกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามสมควร ระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง คือชาวบ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวนผลไม้ ปลูกผัก และมีอาชีพเสริมจากการทำงานในกลุ่มอาชีพ และรับจ้างทั่วไป เป็นชุมชนที่สามารถผลิตอาหารได้เอง และยังเป็นหน่วยผลิตสินค้าเพื่อจัดจำหน่ายด้วย โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น อันมีความเป็นเอกลักษณ์ ผสมผสานกับภูมิปัญญาพื้นบ้านเป็นตัวส่งเสริมให้ชาวบ้านสามารถดำเนินกิจกรรมกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ คือการสร้างรายได้เสริมให้ชาวชุมชน ผู้นำชุมชนที่เป็นผู้คอยประสานระหว่างชาวบ้านด้วยตนเอง ระหว่างกลุ่มกับชาวบ้าน ระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม และกับหน่วยงานของ

รัฐ ซึ่งชาวบ้านให้การยอมรับทั้งที่เป็นทางการที่มาจากคัดเลือกตั้ง และผู้นำอย่างไม่เป็นทางการที่ชาวบ้านยังให้การยอมรับ ได้แก่ ผู้นำการพัฒนาในอดีต หมอพื้นบ้าน ครู และเจ้าอาวาส

ส่วนกระบวนการประชาสังคมนั้น พบว่าชุมชนคีรีวงมีวัตถุประสงค์สำคัญที่ชาวบ้านต้องการแก้ไขปัญหาร่วมกันคือ การแก้ไขปัญหาค่าความยากจน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ชาวบ้านจึงเลือกทางออกในการแก้ไขปัญหานี้จากคำแนะนำของหน่วยงานของรัฐ และผู้นำชุมชน คือ การรวมกลุ่มกันทำงาน โดยกลุ่มที่ชาวบ้านจัดตั้งขึ้นเองนั้น ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอาชีพ กลุ่มสวัสดิการ ที่สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของชาวบ้าน แต่ก็มีกลุ่มอื่นๆที่ไม่ได้แสวงหารายได้ด้วย เป็นกลุ่มที่ตั้งขึ้นเฉพาะกิจและอาจสลายไปเมื่อบรรลุวัตถุประสงค์แล้ว โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ ผสมผสานระหว่างองค์ความรู้เก่าในท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับองค์ความรู้ใหม่ ที่ได้จากการศึกษาดูงาน การแนะนำจากหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชน อาศัยการติดต่อสื่อสาร และการบริหารจัดการกลุ่ม

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าควรจะได้ศึกษาเรื่องกระบวนการประชาสังคมนี้อีกในท้องถิ่นอื่นด้วย เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับหาหนทางเพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นอื่นๆ และควรจะได้ศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการศึกษาวิจัยด้วย

Thesis Title   Forming and Process of Civil Society : A Case Study of
Keereewong Community, Tambon Kamlone, Lanska District,
Nakhon Si Thammarat Province

Author   Miss Chompoonuch Prajugsunton

Major Program   Public Administration

Academic Year   2006

ABSTRACT

The study on the forming and process of civil society : A case study of Keereewong Community, Tambon Kamlone, Lanska District, Nakhon Si Thammarat Province had two main objectives: to investigate factors supporting the forming of the process of the civil society, and to investigate the process of the social community in Keereewong community. Interviews and observations were used to collect the data that were then analyzed qualitatively.

The results of the study revealed that the factors supporting the forming of civil society process in Keereewong community, Tambon Kamlone, Lanska District, Nakhon Si Thammarat Province were:

1. Horizontal social structure. People in the community were not very different from each other in terms of economic status, education, occupation, and income. Most of them were relatives and helped each other.

2. Self-reliance economy. Most people were farmers growing fruits and vegetables. They also had sideline occupation in working with vocational groups and doing odd jobs. The community could produce its own food and it was a producing and selling unit.

3. Buddhist value. People took Dhamma or the teaching of Buddha as guidelines for their life.

4. Community leaders as coordinators. They linked people with the people themselves, people with groups of people, groups with groups, and people with government agencies. They were accepted by people in the community. Some of them are formal leaders and

some were not. Some of them were former development leaders, some were folk doctors, some were teachers and some were abbots.

5. Natural resources and the environment. Keereewong is situated in a suitable geographical area that is rich in natural resources, fertile soil and abundance of water and suitable weather for crops growing.

6. Local folk wisdom. People inherited folk wisdom from their ancestors and have their own identity that is different from other communities.

The study on the process of the civil society in Keereewong Community revealed that people wanted to join hands in solving problems in their community, namely, poverty problems and problems related to natural resources. Together, they solved problems according to advice from different agencies. They got into groups to carry out activities to solve problems, for example, vocational groups to earn extra income, and welfare groups to promote better quality of life. They applied the process of learning together, sharing folk wisdom and modern knowledge, communication process, and good group management in their community.